

V domačih virih morajo temeljiti naša prizadevanja

VELIK JE LAHKO DELEZ DRUŠTVA EKONOMISTOV PRI UTRJEVANJU SAMOUPRAVLJANJA. REGIONALNI NAČRT MORA DATI REALNO SLIKO VSESTRANSKEGA RAZVOJA IN PERSPEKTIV POMURJA.

Prva, in ne najbolj razveseljuva ugotovitev občnega zbora Društva ekonomistov v M. Soboti je bila: dvaindvajset prisotnih se zdaleka ni ustvarilo vsaj približne slike pomena in važnosti društva. V Soboti je samo čez 100 absolventov ekonomske srednje šole, ki bi morali pravzaprav predstavljati jedro društva.

Iz poročila predsednika Društva ekonomistov je moč posneti, da je društvo prirejalo diskusijske večere, v začetku lani, enkrat mesečno, pozneje pa po potrebi. V kratkem najvažnejša tematika posameznih

je vplivalo na stroške, ki tako ali tako presegaajo težke milijone, učinek dela pa je bil zelo majhen. Na občnem zboru so predlagali nekateri člani društva, naj se usmeri vse delo pri regionalnem načrtu preko ustrežajočih svetov, izdelava posameznih elaboratov pa naj se posreduje neposredno določenim institutom.

Sekretar Okrajnega komiteja ZKS, tov. Miloš Ledinek je o regionalnem načrtu med drugim dejal: »Nerealno je, da se odvijajo dela ob nekih načrtih oddvojeno ali ce-

lo mimo OLO in njegovih svetov. Niso realni načrti, ki ne bazirajo na resničnih potrebah in danih možnostih, postavljeni nekam visoko v oblake, medtem ko teče življenje svojo pot. Regionalni načrt mora biti vezan na lokalne organe, ki neko dejavnost usmerjajo, vsekakor pa mora biti organizator in usmerjevalec takega načrta samo OLO in njih drugi.«

V svojih izvajanjih je tov. Ledinek poudaril nekatere naloge društva, med njimi strokovno izobrazbo, sodelovanje s SZDL in okrajnim sindikalnim svetom, izobraževanje članov delovnih kolektivov ter tesno sodelovanje z gospodarskim svetom pri obravnavanju lokalne problematike.

Zima se
nikakor ne
more
razmahniti.
Komaj rahel
sneg je pokril
rakičanske
topole

Danes, v četrtek 9. februarja se je začela v M. Soboti okrajna konferenca Zveze komunistov Slovenije za mursko-soboški okraj. Politično poročilo je podal sekretar OK ZKS tov. Miloš Ledinek, organizacijsko poročilo pa tov. Jože Gričar — Metod. Konferenci prisotvuje okoli 150 izvoljenih delegatov osnovnih organizacij. Obširno bomo o konferenci poročali v prihodnji številki našega lista.

razgovorov: družbeni načrt OLO, uredba o knjigovodstvu, o delitvi dohodka gospodarskih organizacij, razprava o kumunah, skupno z društvom kmetijskih inženirjev in tehnikov pa razprava o organizaciji trgovine s kmetijskimi pridelki.

To je samo drobec iz problematike, o kateri so razpravljali člani Društva ekonomistov v M. Soboti, ki pa po svoji vsebini kaže, kako primerno in edino pravilno bi bilo, da bi sodelovali pri podobnih razpravah in razgovorih vsi gospodarski strokovnjaki, pa tudi člani samoupravnih organov podjetij.

Največji uspeh pa je zabeležilo društvo z organizacijo 40-dnevnega knjigovodskega tečaja, ki je bil prirejen za knjigovodje trgovskih, gostinskih in obrtnih podjetij. Tečaj je obiskovalo 51 knjigovodij iz M. Sobote in Beltince. Prireditelj tečaja so ugotovili pri posameznih tečajnikih nekatere bistvene napake, ki bodo merilo in pobuda za delo društva v določeni smeri. Predvsem pa je bila težnja tega tečaja, tesno navezati delovne kolektive in njihove upravne organe na pravilno delo in upoštevanje posameznih gospodarskih predpisov.

Društvo ekonomistov pa je sodelovalo tudi s posameznimi družbenimi organizacijami, vendar ne v toliki meri kot bi bilo to potrebno. Dvoje predavanj v okviru Ljudske univerze, predavanja o gospodarskem sistemu FLRJ, predavanja o zaključnih računih, vse to je v veliki meri pripomoglo k pravilnemu razumevanju določenih gospodarskih smotrov.

Društvo je bilo ves čas v tesnih stikih z Zvezo ekonomistov Slovenije, ki je obljubila pomoč v predavateljih, če bi to zahtevale potrebe. Lani je prišlo tudi do koordinacije dela med posameznimi pomurskimi DE. Tako so sklenili predstavniki Društva ekonomistov iz Ljutomer, G. Radgone in M. Sobote, da bodo ustanovili koordinacijski odbor, ki bo usmerjal predvsem delo pri proučevanju lokalne problematike.

V razpravi po poročilu je bilo največ govora o regionalnem načrtu Pomurja. Za regionalni načrt so bila izdana že znatna denarna sredstva, vendar doslej še ni bilo v protutež tem izdatkom primerljivih rezultatov. V okviru regionalnega načrta je bilo moč opaziti, da so nekatere komisije vzele vsa stvar izključno iz znanstvenega stališča, pri tem pa niso upoštevale posameznih lokalnih svetov, ki bi lahko najbolj prikazali specifičnosti vsestranskega razvoja Pomurja. In še ena bistvena slabost: med posameznimi komisijami je bilo vse premalo povezave, saj so n. pr. zbirale nekatere komisije in podkomisije iste podatke ob istem času. Vse to

Delavski svet „Pomurskega tiska“ je zasedal

Prejšnjo soboto je zasedal delavski svet Časopisnega in založniškega podjetja »Pomurski tisk« v M. Soboti. Sprejel je nekaj važnih sklepov, ki jih je v svojem poročilu predlagal direktor podjetja Jože Vild. Tako je delavski svet med drugim sprejel tudi program založniškega sveta za letošnje izdaje »Obmurske založbe«. Za nekatere knjige, tako n. pr. za »Bibliografijo« Miroslava Kokolja in za zbornik »Svet ob Muri« bo založba zaprosila za pomoč Svet za prosveto in kulturo mursko-soboškega okraja ostalim publikacijam pa bo založba, ki deluje v okviru podjetja »Pomurski tisk«, tudi z lastnimi sredstvi pripomogla do izdaje.

Delavski svet je nadalje odobril predlog vodstva podjetja, da se odpre še ena knjigarna in papirnica v M. Soboti, ker sedanja ne zmore vedno večjega prometa, ki se odvija zlasti v določenih mesecih. Nova papirnica naj bi imela svoje prostore v ulici Stefana Kovača.

Na istem sestanku so bili izvoljeni tudi delegati za okrajno skupščino socialnega zavarovanja v M. Soboti. Zatem pa je celotni kolektiv prisostvoval Prešernovi proslavi, ki so se je udeležili mnogi ugledni gostje iz mesta. Prešernova proslava je bila organizirana v obliki literarnega večera, na katerem so brali svoja dela delavci, med njimi sta bila en strojni stavec in ročni stavec-vajenec, novinarji Pomurskega vestnika in trije mladi literati-gostje. Uvodni govor pa je poslušalce seznanil z neka-

terimi odlomki iz Prešernovega življenja in prikazom njegovega umetniškega izražanja. Prireditve, ki je bila edina tovrstna proslava Prešerna v M. Soboti, je po mnenju večine lepo uspela. Nastopili so: Silva Valpatič, Milan Erjavac in Drago Grah kot gostje, France Cankar, Slavko Klinar, Jože Makovec, Tone Ružič, Zora Stefanek in Franc Srimpf iz podjetja »Pomurski tisk«.

Z obiska pri Gradu — Prvi in akuten problem: sezonci in njihove družine

Sezonci so na Goričkem, zlasti še v graški občini, živ problem, kateremu je potrebno resno pogledati v oči — že zategadelj, ker je to problem velike večine družin, ki pošiljajo svoje člane na gradbišča širom po državi. V teh krajih je že navada, da fant ali dekle, preden se poroči, opravi poprej »sezonsko turo«. V mnogih primerih pa terjajo odhod na sezonsko delo življenjske razmere prebivalcev; v graški občini je 1589 kmečkih gospodarstev z 2.741 ha orne zemlje ali povprečno 1,72 ha orne zemlje na eno gospodarstvo. Kmečkih prebivalcev (družinskih članov na kmetijah) je 6719, kar pomeni, da odpade na enega kmečkega prebivalca nekaj čez 40 arov orne zemlje. Ena kmečka družina šteje približno 4,2 člana.

Največji problem v graški občini pa je okrog 200 družin, katerih očetje ali možje stalno delajo na gradbiščih, kmetijskih posevkih in drugih delovskih širah po deželi. Te družine tvorijo 10 % vseh prebivalcev v občini, a večina jih ima niti pednja zemlje, prebiva v tujih stanovanjih in živi brezperspektivno življenje.

Verski fanatiki iz Prekmurja pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani

Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bila 3. februarja z družbenega stališča zanimiva razprava, ki je razgalila in prikazala v pravi luči delovanje Kristusove duhovne (pentekostne) cerkve, ki ima svoj sedež v Veščici v Prekmurju. Imenovana cerkev je po svojem zastopniku glavnem tajniku za FLRJ Francu Ovčku iz Rankovca št. 1 v Prekmurju vložila tožbo zoper novinarja »Slovenskega poročevalca« Marjana Kosa iz Maribora, ki je s stališča družbene kritike osvetlil delovanje te cerkve in objavil 30. junija 1955 v Tedenski tribuni članek pod naslovom »Verski fanatiki«. V članku je novinar ugotovil, da je Kristusova duhovna cerkev v skladu z našimi pozitivnimi zakonskimi predpisi in ustavo lahko svobodno razvila svojo dejavnost. Zapisal je, da je smešna in naivna trditev njihove vere, da samo sv. Duh lahko ozdravi človeka in da je zaradi tega zdravniška pomoč nepotrebna. Navedel je tudi nekaj zanimivih primerov, kam je takšno gledanje pripeljalo nekatere ljudi, ki so slepo verjeli njihovemu nauku. Tako je na primer Helena Kuminova iz Kupšincev bila pred obiskovanjem verskih obredov v tej cerkvi dobra mati svojim otrokom in skrbna gospodinja. Med vojno je prišla v stik s pripadnikom te sekte Kutoša Jožefom iz Veščice, ki ji je dal biblijo, da bi se seznanila z naukom njihove sekte. Takoj je popustila v skrb za družino in ji je mož Stefan moral uničiti biblijo, ker je postala

povsem nenormalna. V verski blaznosti mu je govorila, da jo kliče bog, da bog tako hoče, da je vojna po božji volji in da bolnika le bog lahko ozdravi. Na prigovarjanje moža je med vojno prekinila z obiskovanjem verskih obredov te sekte in bila do januarja 1955 povsem normalna in dobra gospodinja. V tem mesecu je zbolela in hodila po injekcije k nekaterim soboškim zdravnikom. Po izjavi moža so zdravniki ugotovili, da je vzrok njene bolezni duševna neuranovneženost. Na koncu februarja sta z možem odšla v soboško bolnišnico. Ker je ta dan v bolnišnico niso sprejeli, je prespala pri sorodnici Sidoriji Šiftar v Murski Soboti na Partizanski cesti št. 50. Ko se je drugi dan srečala z možem, mu je izjavila, da pod nobenim pogojem ne bo šla v bolnišnico, češ da je čez noč ozdravela in da ne potrebuje zdravniške pomoči, ker jo je bog ozdravil. V stanovanju Sidorije Šiftar je bilo to noč silno nemirno, ker so glasno molili. Po tem obisku v Murski Soboti se je njeno stanje zelo poslabšalo. Opustila je vsako delo, molila in kričala ter trdila, da se je njeno stanje poslabšalo zaradi tega, ker ji doma niso dovolili obiskovanja verskih obredov. Prav tako je ponoči tudi vstajala in glasno molila ter tako motila dva šoloočvezna otroka. Možu je zahtevala, da so ji zdravniki Murski Soboti dali strup in povzročili poslabšanje njenega stanja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Z ENO NOGO NA DELOVIŠČU, Z DRUGO PA PRI DRUŽINI

Zamislimo si samo položaj družinskega očeta, ki dela nekje na ljubljanskem gradbišču, svojo družino pa ima pri oddaljenem Gradu — čisto na drugem koncu dežele. Če je količjak pošten oče ali mož, potem je razumljivo, da je v svojem žitju in mislih vedno tudi pri svoji družini; vsak dan ga spremljajo skrbi za njen obstanek in življenje. Po normalnem delovnem času se stiska ponavlja v kakih barakih — udobnejših stanovanjih so ti delavci redkokje deležni — mora plačevati najemnino za stanovanje, hrano in druge stvari, ki so mu potrebne, če hoče vzdržati na svojem delovnem mestu. V takih okoliščinah in življenjskih pogojih mu malokdaj pride na misel, da bi se izobraževal in strokovno usposabljal, da bi si sčasoma lahko pridobil potrebno znanje za svoj poklic. Takšen delavec je zato tudi najbolj zaostal in slabo dovteten za to, da bi se lahko uveljavil v organih delavskega samoupravljanja ali kje drugje, kjer bi lahko obračunal z običajno molčečnostjo in posredoval koristne predloge za izboljšanje svojega gmotnega položaja. Ne: on se ne znajde, ker se znajti ne zna! Ne merim na tisti pojem »znajdi se«, po katerem se ravna posamezniki v našem gospodarstvu, ko uganjajo družbeni kriminal. Naš delavec se ne zna uveljaviti na svojem delovnem mestu — to pa je kritična točka, kateri sledita ponavadi tudi slaba delovna storilnost in nezanimanje za probleme, ki se pojavljajo v njegovem podjetju, a se živo dotikajo tudi njega samega.

SEZONCA SPREMLJA NEGOTOVO ŽIVLJENJE

Ziv primer. 35-letni možak Franc Rac iz Gor. Slaveč je za delo sposoben, namreč telesno. Na upravi za ceste pri OLO Ljubljana so mu pokazali vrata. Sedaj ni moči reči, ali so imeli prav ali ne, toda eno je na dlani: človek ni našel besede, ki bi jo spregovoril v svojo obrambo. Molče je prebolel odpust iz službe in se podal peš proti rojstni pokrajini. Kod vse ga je vodila pot? Posredovalnica za delo v Celju: nič, pojdite v svojo občino in tam staknite zaposlitev! V M. Soboti: pojdite v rakičanski Dom onemoglih! V Rakičanu: lahko ste

pri nas, če bo občina plačevala za vas prispevek! Občina: priznati mu je potrebno vzdrževalnino, do katere so upravičeni brezposelni delavci! •

Zdaj je za delo sposoben Rac, ki nima v svoji rojstni občini nobenega bližnjega sorodnika, izpostavljen na milosti in nemilosti okolici, v kateri je dorasel. Spomladi pa ga spet čaka neprijetna »rajza«. Kam bo šel? — to že sedaj vrta po njegovih možganih.

V tem labirintu negotovosti se je znašel človek, ki bi sicer rad delal in ki ima za seboj šest let delovne dobe. Toda: če bi tega ne bilo...

RUŠIJO SE TEMELJI VZGOJE IN DRUŽINSKE HARMONIJE

Za hip se ustavimo še pri družinah naših znancev. Podobna slika: životarjenje iz dneva v dan — brez perspektive za bodočnost, da, celo brez tiste toplote in sozvočja, ki bi se prav gotovo naselilo v družine, če bi se oče vrnil po opravljenem poslu v krog svojih najbližjih, z njimi brezskrbno pokramljal in pomagal tudi vzgajati svoje potomce. Tako pa: oče je nekje daleč od njih, le včasih jih obišče, jim pošlje nekaj denarja, ki ga pri vsej varčnosti sam ne porabi na delovnem mestu, toda le toliko, da si lahko za silo napolnijo želodec. Kaj več jim ne ostane. Zato so otroci takih očetov slabo občečeni in obuti, pa tudi učijo se bolj slabo, saj doma hudo pogrešajo vedro besedo očeta. Materialne in vzgojne posledice razdvojenega življenja. V gradu prebiva pet takih družin in v vsakem kraju graške občine jih lahko najdemo. Če pa le pride mož ali oče pozimi domov za kak mesec, tedaj preživi dneve v krogu svoje družine v znamenju naglo konnečih prihrankov in v stalni skrbi za jutrišnji dan. In kolikokrat se ob tem pretрга nit družinske harmonije?!

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 10. do 19. februarja:

V zadnjih dneh tega tedna močnejše padavine, pretežno v obliki snega, obenem začasno topleje.

Od srede prihodnjega tedna dalje dvo do tridnevna razjasnitev s hudim mrazom ponoči. Nadalje zopet pogoste lahne snežne padavine. Po 18. februarju je verjeten ponoven hud mraz.

Izobraževalno delo mora zajeti čimveč delavcev

Ustanovni občni zbor Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Murska Sobota

Zbora so se udeležili poleg zastopnikov vseh društev tudi ljudska poslanka Franc Kimovec-Ziga in Vanek Siftar ter predsednik OLO Franc Rogl.

V soboto, 28. januarja 1956 so se zbrali v Murski Soboti delegati vseh DPD Svoboda, kulturno umetniških društev ter izobraževalnih društev, da ustanovijo Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Murska Sobota. O delu teh društev, ki so bila prej člani Ljudske prosvete, je poročal tajnik Ante Novak, ki je obenem nakazal smer bodočega dela v smislu sklepov jeseniškega kongresa. Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Murska Sobota ne bo neka višja ali nadzorna instanca, ampak le svetovalec društvom. Na sedežih občin pa se naj osnujejo občinski Sveti Svobod in prosvetnih društev.

V razpravi so se delegati temeljito pogovorili o mnogih problemih, ki se tičejo splošno izobraževalnega dela, pa tudi o onih, ki se pojavljajo največ na vasi. Izobraževalno delo mora zajeti čim največ industrijskih in kmetijskih delavcev, vedno s tesnim sodelovanjem s SZDL in na vasi tudi s kmetijskimi zadruhami.

Delavski razred, ki ustvarja veliko večino sredstev za družbo, naj bo tudi v društvih na vodenem mestu, kakor je že v tovarnah in drugod. V Pomurju se delavstvo svojih nalog in svojega poslanstva še vse premalo zaveda in se še ni dovolj vključilo v izobraževalna društva.

Važna panoga ljudskega izobraževanja so predavanja, ki pa morajo biti poljudna, zanimiva in dobro pripravljena. Vršijo se naj po občinskih centrih in drugih večjih krajih.

LJUDJE SE PRITOŽUJEJO

Pred kratkim je nekaj ljudi iz Lončarovec nabiralo prostovoljne prispevke za »Borovo gostivanje«. Prišli so tudi v Križevce, kjer so uganjali različne grdobije, ki jih ne moremo več jemati kot šalo. Na vrata hiš, kjer ni bilo nikogar doma, so risali in pisali neprimerne stvari. Pri neki hiši so zlomili toploter, drugod so odnesli steklenico žganja, pobrali ključke in jih zapravili itd. Nikjer niso bili zadovoljni s prostovoljnimi prispevki, ampak so terjali še več.

Res je, da je »Borovo gostivanje« lepa navada, ki se je obdržala še v nekaterih krajih Prekmurja, vendar tega tradicionalnega običaja ne smemo pripisovati na tak način kot se je to dogajalo v Lončarovcih in Križevcih.

DVA OBČNA ZBORA v Križevcih pri Ljutomeru

OBČNI ZBOR PARTIZANA

Naš osnovni namen je, da vzgajamo mladino, ki je dejal v svojem poročilu predsednik telovadnega društva. V preteklem letu smo imeli redne tedenske telovadne ure. Med članstvom se je precej udrila tekmovalna zavest, kar je dosti pripomoglo zlasti k uspehom odbojkarjev, ki so postali okrajni prvaki. Vendar je postala telovadba preveč enostranska, temu pa se je treba izogibati. S tem, da smo dobili namizni tenis, se je bati, da bo članstvo igralo samo to panogo, čeprav je naše načelo, da vidimo vse discipline in se tako smotrno fizično krepimo. Med članstvom je tudi malo ideološke razgledanosti in premalo zavesti, zato bo temu delu vzgoje potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti. Pokazalo se je, da so med mladino najbolj aktivni člani iz Borec, kjer se je zlasti pokazala tova. Korenova kot vadiateljica cicibanov in mladink. Mladine iz Križevca je malo, še manj pa iz Iljaševca. Telovadba mora postati množična, zato moramo najti način, kako mladino vključiti v telovadno društvo. Vadiatelji se bodo morali temeljiteje pripravljati za posamezne učne ure, kajti drugače postane telovadna ura dolgočasna in brez vzgojnega smotra. V preteklem letu so naši člani nastopali na republiških zletih v Celju in Kopru. Prav tako smo bili številno zastopani na okrajnih zletih. Vse to le kaže, da je med našo kmečko mladino veliko zanimanja za telesno vzgojo. Društvo šteje sedaj 92 članov, od tega je 20 podpornih. Med letom so imeli 10 rednih sej in 3 izredne. Priredili so tudi dobro pripravljeno akademijo, ki pa je bila slabo obiskana. V bodoče bo treba za take prireditve več propagande med domačini. Med sklepi je najvažnejša ta, da bodo pomagali pri gradnji telovadnice.

OBČNI ZBOR ORGANIZACIJE ZVEZE BORCEV

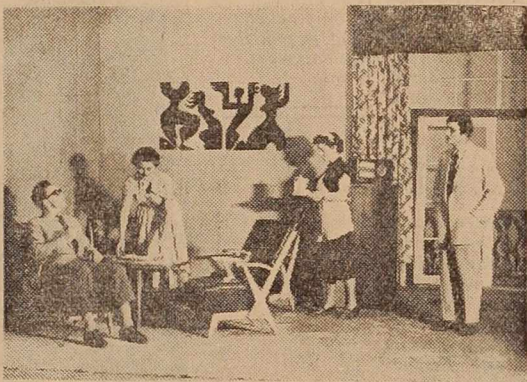
Letošnji občni zbor se je malo zakasnil, kljub temu pa je pokazal marsikatero nepravilnost in pomanjkljivost. Predsednik je med drugim zlasti prikazal novo komunistko ureditev in s tem v zvezi tudi naše notranje in zunanje politične dogodke. Naloga članov bo tudi v bodoče, da skrbno tolmarijo ljudem naše družbene spremembe zlasti na gospodarskem področju. V prihodnje bomo morali bolj skrbeti za otroke padlih borcev. Na našem območju jih imamo še 16. Solški uspehi teh otrok niso najboljše, zato bo tu treba več pozornosti in pomoči. Po ugotovitvah nekaterih članov so še nekateri borci, ki se še niso vključili v našo organizacijo. Te ljudi je treba letos včlaniti. Na občnem zboru smo govorili tudi o krajevnem prazniku, ki bi ga naj prazno-

Zadružni domovi na vasi naj postanejo centri izobraževalnega dela. Dogaja se še, da uporabljajo ponekod dvorane zadružnih domov za skladišča, da gradijo kmetijske zadruge garaže, skladišča in podobno, da pa za nedograjene dvorane, ki bi služile izobraževalnemu delu, še ni povsod dovolj razumevanja. Takšni in podobni problemi se naj rešujejo skupno s Socialistično zvezo in z odbori kmetijskih zadrug in uspeh ne bo izostal.

Gledališke družine, ki jih je v okraju že prav lepo število, naj z dobro naštrudiranimi deli gostujejo na sosednjih odrih v občinskem območju. Za izboljšanje gledaliških predstav bi bilo potrebno prirediti režiserski in šminkarski tečaj. V Murski Soboti se naj poveča izbor dramatičnih del, ki bi si jih društva izposojala.

Obstoječe knjižnice moramo izpopolniti z novimi dobrimi knjigami, ki jih je na našem knjižnem trgu dovolj. Kjer so možnosti, bomo ustanovili čitalnice, ki jih ljudje, zlasti pa mladina obiskuje.

Pevski zbori lahko uspevajo le tam, kjer imajo pevovodje. Mislimo, da bi treba na štipendije za pevovodje. Namesto pevovodskih tečajev, ki se doslej niso posebno obnesli, bi bilo morda boljše, če bi se v okraju ustanovili učiteljski pevski zbor, iz katerega bi nato izšli pevovodje, ki bi si pridobili v zboru največ praktičnih prijemov za vodstvo zbora v domačem kraju.

Mladina, ki je končala obvezno šolanje, ni vključena v nobenem društvu. Tej polski mladini moramo posvečati mnogo več pozornosti in jo vključevati v društveno delo. V krajih, kjer se nimajo kinematograf, si želijo predstave potujočega kina. Za dvig izobrazbe služi tudi študijska

vali 3. februarja. Stvar pa je ostala neresena in jo prepuščamo odločitvi občinskega odbora. Člani so enoglasno obsodili primer Zalika, cigar hiša je bila med vojno v partizanski borbi požgana. Po vojni je lastnik hišo znova postavil, pri čemer mu je pomagala ljudska oblast. Ker mora Zalik vsa ta sredstva vrniti, smo mnenja, da to ni prav. Da bi to uredili, smo imenovali posebno tričlansko komisijo. Na občnem zboru smo izvolili tudi novi odbor, ki bo imel tudi letos veliko dela, zlasti če bo hotel izvesti vse sklepe. Dosedanjemu odboru gre zasluga predvsem za to, da smo postavili dostojen spomenik padlim borcem in skrbeli za primerno delovanje naše organizacije.

knjižnica, ki se je osnovala v Murski Soboti in bo predavatelj in drugim dobrodošla pomoč pri pripravi za predavanja in študij.

Tudi muzej ne sme neopazno mimo nas. Prikazuje nam, kako smo se iz primitivnega življenja nekoč povzpeli na sedanjo stopnjo, ki pa se še nenehno dviga in razširja. Zbiranje zgodovinskega gradiva ali opozarjanje nanj vodstvo muzeja, naj bo tudi koristno delo izobraževalnih društev.

Murska Sobota, ki je politično in gospodarsko središče okraja in bi naj bilo tudi kulturno središče, še nima gledališča, niti primerne gledališke dvorane, kjer bi lahko domači amaterji prirejali kvalitetne predstave in kjer bi gostovala tudi poklicna gledališča, kar bi ugodno vplivalo na izboljšanje dramskih prireditev v okraju.

DPD Svoboda v Murski Soboti je skupno s SZDL začelo z obširno akcijo za zgraditev gledališke dvorane poleg nove kinodvorane. Prizadevanje društva Svobode bodo podprla z zbiranjem prispevkov in materiala vse Svobode in prosvetna društva v okraju.

F. H.

Najprej pogledjmo po svoji okolici

(Nadaljevanje s 1. strani)

V graški občini bodo morali najprej doma poiskati zadovoljivo rešitev, kajti še nerazvito gospodarstvo jim nudi mnogo priložnosti, da

in druge posode iz vrbovih šib, ki bi jih bilo moči pridelati doma na zamocvirjenih zemljiščih. Za tovrstno gospodarsko prizadevanje bi morali dati pobudo občinski činitelji; najprej bi bilo treba ljudi pripraviti do tega, jih naučiti in potem morda v občinskem okolišu odpreti primerno delavnico. Svoječas je v občini poizkusno deloval tudi obrat za predelovanje borovih in drugih igel v eterično olje. Ta obrat so pozneje opustili, čeprav je v okolišu precej iglastih gozdov, torej surovin. Takšen obrat bi kazalo znova priklicati k življenju, saj bi dajal dohodke prav iz tistega, kar sedaj propada po gozdovih. V občini so slabo zastopane tudi nekatere obrtne stroke. Ustanovitev mizarske delavnice je že v programu gospodarskega sveta pri občini, mislimo pa, da bo potrebno še na kaj drugega, kar ljudje pogrešajo, pa sedaj nimajo. Z osamosvojitvijo drevesnice se prav tako ponujajo občini nove možnosti, predvsem za izboljšanje sadjarstva, ki ima v občini med vsemi kmetijskimi strokami dominanten položaj. Precej pa bo odvisno od tega, kako bo gospodaril delovni kolektiv drevesnice.

Pokazali smo samo bežno na nekaj še neizkoriščenih možnostih, ki pa vendarle dovolj prepričljivo dokazujejo, da bi se dalo tudi doma marsikaj napraviti za omiljenje sezonskega problema. Občinski gospodarski in drugi činitelji naj ne bi pred to stvarnostjo zatisnili oči, kajti prav od njihove vneme in pobude je odvisno, kako bo občina v bodoče tudi gospodarsko zaživela in kakšno bo življenje njenih prebivalcev. Glavno pri tem pa je: pogledati najprej okrog sebe in ugotoviti, kaj se da prisposodariti z domačimi viri in sredstvi!

USTVARITI JE POTREBNO POGOJE ZA REDNO ZAPOSILITEV LJUDI

Ključ za odstranitev tega problema je tudi v redni zaposlitvi teh delavcev, njihovem splošnem izo-

ima naslov »Krožek prijateljev OZN«. Sedaj bodo prenesli svoje delovanje tudi na vaješko šolo raznih strok v Soboti in na šolo učenec v trgovini. Nedavno so tudi zaprosili informacijski center v Beogradu za magnetofon, da bi se lažje učili angleščine. Večina propagandnega materiala, knjig in brošur je namreč pisana v angleščini in je treba vse prevajati. Nastavljenih profesorjev za angleščino je malo, pa še ti imajo veliko dela na sami šoli in se s prevajanjem ne utegnejo toliko baviti. Veliko zaslug, da prostovoljni center za širjenje idej OZN na Ekonomski srednji šoli tako dobro deluje, ima njen ravnatelj Boris Goljevšek.

Znano je, da se v M. Soboti ustanavlja podružnica Društva LRS za Združene narode. Center na šoli pozdravlja ustanovitev te podružnice in obljublja, da bo pomagal s filmi, predavanji, materialom, ki ga dobiva in da se bo z veseljem priključil gibanju za še večjo popularizacijo te največje svetovne organizacije.

-S-

braževanju in strokovnem usposabljanju, da bodo lahko postali mojstri svojega posla na delovnih mestih. Naš gospodarski razvoj jih bo vedno bolj silil k odločitvi: ali si izbrati stalno zaposlitev ali pa ostati na podeželju — v kmetijstvu! V graški občini je precej ljudi — vsaj med temi, o katerih pišem v tem prispevku — ki se ne bodo težko odločili za polnokrvnega ustvarjaleca v gradbeništvu, industriji ali kmetijstvu. Saj jih od tega dejanja le v redkih primerih zadržuje materialni činitelj: zemlja. K tej odločitvi pa jim je potrebno tudi pomagati. Ustvariti je treba pogoje, da se bodo zares lahko vživeli v novo okolje, delovni proces in sploh življenje svojega kolektiva. Med bistvene pogoje sodijo prav gotovo stanovanja, v katerih naj bi našle zatočišče njihove družine. Podjetja bi tako privezala naše prenekaterega prekmurskega sezona, ki sedaj tava v negotovosti in skrbah za bodočnost svoje družine. V ta namen vložena denarna sredstva bi se torej prav gotovo obrestovala. V graški občini, pa tudi drugod, je precej delavskih družin, ki bi se rade preselile v kraje, kjer delajo njihovi očetje, toda zaradi pomanjkanja stanovanj ostajajo njihove želje neizpolnjene.

Z navezovanjem prekmurskih delavcev na stalna delovna mesta je potekalom povezano tudi odstranjevanje sezonskega problema v naši pokrajini. Začeti je treba pri koreninah, sicer se nam bo sezonsko v sedanjem pomenu besede bahotilo še dalje, se razrašalo in nam zamuščalo nove in nezaželene posledice.

Slavko Klinar

ČESTITKA

Na novi življenjski poti želita
Francčku in Heleni
mnogo sreče in zadovoljstva

OK LMS in ObK LMS
Murska Sobota.

KULTURNI RAZGLEDI

Franc Zadravec:

Jezikovni anahronizem v Prekmurju

(Ob izdaji »Glavni navuk za evang. konfirmanduse«.)

V novi državi živimo Slovenci kot svobodni, enakopravni in polnovredni narod. Ti atributi se v našem narodnem življenju odražajo tudi v javni rabi slovenskega knjižnega jezika. Knjižni jezik je vedno bolj splošno običlo vsega našega ozemlja in vseh slojev; zato je tista živa sila, ki povezuje naše ljudstvo v duhovnokulturno skupnost in ga notranje združuje. V nasprotju z narečjem ali dialektom, ki ga označuje precejšnja konservativnost, je knjižni jezik vedno ustvarjajoč, se vedno razvija in nikoli ne predstavlja jezika minule dobe. Nobeno slovensko narečje ne izkazuje toliko besednega zaklada in ne more razviti toliko estetskih vrednot, kakor prav knjižni jezik. Medtem ko je dialekt vezan predvsem na vsakdanje, preprosto običevanje ljudi na določenem teritoriju in je v pojmovnem področju pretežno realističen, so na knjižni jezik stavljene višje zahteve. Izražati se mora tudi o abstraktnih stvarih vedno znova mora sprejemati nove besede, označevati pojme za nove stvari, skratka, vsa moderna civilizacija, znanost in višje oblike sodobne kulture so izražene v knjižnem jeziku. Znanost in kultura sta danes že na tako visoki razvojni stopnji, da ju narečje ne more polnovredno zabeleževati, še

manj naprej razvijati. Naš jezik se intelektualizira, kar se odraža med drugim tudi v skrbni za kar se da lepo, blagovžno in slovnično pravilno izražanje. Iz teh stvarnih dejstev izhaja posebna naloga za vse, ki zavzemajo kakršenkoli vzgojiteljski položaj v narodnem telesu in jim pri vzgoji služi jezik kot običlo. Ta naloga je naslednja: v neodoljivi skrbi za človekov kulturni vzpon ga moramo bogatiti z oblikami in z gradivom tistega jezika, ki je dosegel v območju materinega jezika najvišjo razvojno stopnjo in ki mu bo odprla vrata do kulturnih in znanstvenih plodov, tedaj s slovenskim knjižnim jezikom.

Cena slovenskega knjižnega jezika je vsakemu izobražencu tako znana, da bi je v času tedna slovenske kulture ne bilo treba posebej poudarjati, če bi v Prekmurju ne bilo nekaj ljudi, ki tega ne morejo ali pa nečesto razumeti, spoznati in priznati. Njihovo stališče je toliko bolj problematično, ker tega ne morejo, oziroma nekoliko nečesto priznati v četrtem desetletju sožitja Prekmurja z ostalo Slovenijo, ali bolj točno, prekmurskega človeka s slovenskim knjižnim jezikom. Za kaj pravzaprav gre?

Slovenski evangeličanski senio- rat v Prekmurju je izdal leta 1955 nekakšen verski učbenik z naslovom »Glavni navuk za evangeličan-

ske konfirmanduse«. Ta učbenik, razmnožen šafirografske, je razdeljen verjetno po celotnem ozemlju evangeličanske cerkve v Prekmurju, služi otrokom evangeličanske veroizpovedi za spoznavanje osnovnih verskih nauk in govori deloma o formuli in duhovni organizaciji evangeličanske cerkve. Idejna struktura navedenega učbenika nas ne zanima; obravnavali ga bomo le kot nenavaden pojav v sodobni slovenski jezikovni kulturi. Pri tem tudi ne želimo iskati morebitnih globljih vzrokov za takšno jezikovno početje, ki očituje znake vsestranske konservativnosti. Podčrtati pa moram dve stvari.

Neutemeljeno je misliti, da je slovenski knjižni jezik za sodobnega prekmurskega slovenskega otroka večja uganka in težava, kakor za otroka, ki govori katerokoli drugo slovensko narečje. Tudi je docela nestvaren sleherni izgovor, ki bi vseboval misel, da otrok v stari kuzmovščini laže doume verski nauk kot v knjižnem jeziku. Proti taki misli govori prvič dejstvo, da je otroku tak jezik močno tuj, in drugič jo izpodbija in razveljavlja jezikovna praksa katoliške cerkve v Prekmurju.

Jezik, kakor ga vsebuje imenovani učbenik, ni ljubeče čuvanje neke stare dragocene relikvije, temveč s svojim bistvom lahko učinkuje kot jezikovnokulturni se-

paratizem in razločevanje slovenske jezikovnokulturne in narodne skupnosti.

Nemalo je čudno, da nekateri izobraženci v Prekmurju ne morejo ali pa nečesto doumeti, da je jezik živ organizem, da si za nove pojave ustvarja nove izraze, da pa drugi s pojavi vred odmirajo, skratka, da se jezik razvija. Vsi evropski jeziki jasno dokazujejo, da so bili pred sto leti nekoliko drugačni, kot so danes — tudi v svojih narečjih! — samo za knjižno slovensčino in za prekmursko narečje to ne velja. Sedanji nemški protestantski teologi ne pišejo in ne govorijo v Luthrovem jezikovnem stavu — slovenski se trdno drže Küzmicevega knjižnega jezika, le da ga še bolj pačijo. Pri tem seveda pozabljajo, da je bilo Küzmicevo delo v jezikovnem pogledu v njegovem času za Prekmurje pomembno, da pa oni pišejo in govorijo jezik, ki je z jezikovnostetske in slovnične strani naravnost beden.

Ta po obsegu skromni učbenik je izdelan v starinskem narečju, posejan z nekaterimi besedami, ki so tuje mladi prekmurski generaciji. V njem ni opaziti prizadevanja, dati narečnemu tekstu čisto slovenski prekmurski narečni izraz. V tekstu mrgole germanizmi in nekaj besedi madžarskega izvora. Stavek je okoren, starinski, niti malo bolj od Küzmicevega. Poredkoma se zlije v popolno nejasnost, n. pr.: »Proteštivali, to je, proti so povedali primarijani vu duzovanji dušneveisti sloboščime i osvetno vopovedali...« Edini primer, ki kaže, da je avtor spisa obrnil stavek iz

Šolska poslopja

v radgonski občini so v slabem stanju

V radgonski občini je sedem šol, ki so bile zgrajene pred povprečno stotridesetimi leti. Razumljivo je, da prostori in takih šolah po večini današnjim razmeram več ne ustrezajo. Večina teh šol je potrebna temeljite obnove ostrejši, posebno še in zelo nujno na šolah v Apačah in na Kapeli. V slabem stanju so ponekod tudi podi, okna in vrata. Starinska je tudi oprema v učilnicah, v katerih bo treba zlasti izmenjati stare klopi, kajti po šolah je še 873 sedežev (to so klopi na 4 sedeže, ki so bile nabavljene že pred prvo svetovno vojno). Če bi hoteli nadomestiti pohištvo, predvsem najstarejše klopi, bi bilo potrebno nabaviti 25 novih oprem, če računamo eno opremo s 35 sedeži. Res je, da je bivši ljutomerski okraj močno skrbel za izboljšanje opreme in šolskih poslopij, vendar je treba še vedno računati s tem, da bo šlo na račun obnove šolskih poslopij in opreme še mnogo, mnogo izdatkov.

Komisija za materialno oskrbo šol je s pomočjo strokovnjakov pregledala vsa šolska poslopja in ugotovila, da bo kljub največjemu varčevanju že leta 1956 potrebno opraviti na šolah vsaj toliko, da ne bo nastala še večja škoda. Občinski ljudski odbor bo moral upošte-

vati tudi najnujnejše potrebe pri sprejemanju proračuna.

V občini je tudi šest vrtcev: v Radgoni, Radencih, na Jančevem vrhu, v Apačah, Zepovcih in Stogovcih z 224 predšolskimi otroki. Za leto 1956 sta v načrtu še dva vrtca: na Kapeli in v Policah ali Zbigovcih. Poslopja in oprema v teh vrtcih je še deloma zadovoljiva, dočim so igrišča, razen pri vrtcu v Radencih, slaba in pomanjkljivo urejena.

Ik.—

METLJAVOST nevarna bolezen živine

Metljavost, ki je po več letih spet začela napadati našo živino, je zelo nalezljiva bolezen in se zagledal naglo širi po pokrajini.

Deževna pomlad, mokro poletje, poplave — vse to je zelo ugodno za razvoj in širjenje te nevarne zajedalske bolezni.

Metljaji, živeči v jetrah napadene živine, so veliki kot tikvino seme in tanki kot papir. Imajo zelo komplicirano razvojno pot. Jajčeca, ki jih v množini izločujejo z blatom napadene živali, pridejo z gnojem na travnike, v stoječe vode ali na poplavljeni zemljišča,

Kulturnoprosvetna dejavnost se je v zimskih mesecih po naših krajih močno poživela. Budinski mladinci so nastopili pred kratkim z igro »Cvrček za pečko«. Igra je uspela, delno-mogoče tudi zato, ker jo je učitelj Janez Krčmar zelo skrbno pripravil.

Tudi pri Vidmu ob Ščavnici so imeli v zadnjem času tri predstave. Gledalci želijo, da bi se igralci v bodoče bolje pripravili za nastop. Tudi to, da ne pričnejo s predstavami točno ob določenem času, ni marsikateremu gledalcu najbolj po volji.

Mladinci 4. terena v M. Soboti pridno uresničujo sklepe občnega zbora. Pred kratkim so pripravili pester program, s katerim so na-

IZ NAŠIH KRAJEV

stopili tudi v podjetju Vrba v M. Soboti. V kratkem bodo gostovali v Nunski grabi pri Ljutomeru.

Tudi v Kuzmi bodo letos priredili tradicionalno »Borovo gostinjanje«. Zadnja podobna prireditve je bila leta 1921. Vse priprave vodi gasilsko društvo, ki bo porabilo izkupiček za nakup gasilskega orodja.

V Mostju so imeli člani SZDL letni občni zbor. Kljub nekaterim težavam je bilo delo odbora zadovoljivo. Marsikaj pa bi bilo lahko še boljše, če bi posamezni člani aktivneje sodelovali. Letos bo organiziral vaški odbor SZDL kuhar-

ski tečaj in tečaj za pletenje cekarjev; mladinci pa so obljubili, da bodo pomagali pri uprizoritvi kate-rekoli igre.

Pred nekaj dnevi je predaval v Mostju tov. Pavle Korošec iz Lendave. Govoril je o uporabi umetnih gnojil in spravljanih hlevskega gnoja. Škoda, da je bilo na predavanju tako malo poslušalcev.

Pred nekaj dnevi so imeli občni zbor tudi člani SZDL v Stavešincih. Na zboru so razpravljali o nekaterih gospodarskih vprašanjih. Prisotnih je bilo zelo malo ljudi. Krivda je v tem, ker so imeli občni zbor tudi gasilci. V prihodnje bi bilo prav, da ne sklicujejo dveh občnih zborov ob istem času.

V Lendavi je bil občni zbor Partizana. Kljub temu, da ima lendavski Partizan vse pogoje za dober razvoj, se ne more izkupati iz nekaterih težav. Člani društva so bili mnenja, da merodajni forumi ne posvečajo dovolj skrbi tej mladi telesnovzgojni organizaciji, pa tudi upravni odbor ni bil preveč delaven, saj je imel lani samo 3 seje. Društvo ima svoj dom, nima pa točne evidence o premoženju. Vse to bodo morali urediti v čim krajšem času.

Tudi ob naši okrajni »tromejici« v Juršincih, Slavščinah, Gomili in Terbegovcih SZDL dela. Pred kratkim so razpravljali na sestanku o ureditvi ceste Terbegovci—Hvalatinci. Razen tega so govorili tudi o škropljenju sadnega drevja, o elektrifikaciji in kritizirali področnega logarja I., ki brani ljudem kopanje hrastovih štorov.

IZUD »Miško Kranjec« v Veliki Polani je imel pred kratkim obračun letnega dela. Vsi navzoči so bili mnenja, da IZUD ni izpolnilo vseh nalog. V delu društva predstavlja največ vsekakor proslava 10. obletnice osvoboditve, ki je bila lani od 25. maja do 2. junija. Jedro društvene dejavnosti predstavljata dramatska in folklorna sekcija. Tudi knjižnica je dobra, šahovski odsek pa je delal samo v zimskem času. Največja ovira pri delu je bila sezonska zaposlenost nekaterih članov IZUD. V prihodnje bodo morali urediti predvsem oder. Tudi pritegovanje novih članov bo važna naloga društva.

V Gornji Bistrici je pred kratkim umrla najstarejša vaščanka Uršula Kolenko. Stara je bila 98 let. Do lani je hodila brez palice in tudi čitala je brez očal.

Pred kratkim so izvolili v Rogaševcih na zboru volivcev posebno komisijo, ki bo skrbela za občinske ceste, kakor to predvideva poseben odlok občinskega ljudskega odbora.

Cebelarji v Rogaševcih pa so predlagali, naj ustanovi domača kmetijska zadruga med drugimi tudi čebelarji.

Rogaševsko kmetisko-gospodarsko šolo obiskuje 40 učencev. Za zaključek pripravljajo Nušičeve enodejanke »Gumba«, »Oblaste« in »Dva lopova«.

Člani SZDL v Gornjih Petrovcih so med drugim sklenili tudi tole: včlaniti v organizacijo čim več ljudi, prirediti strokovna predavanja in posvetiti več skrbi mladini. S temi sklepi je prevzel novoizvoljeni odbor zelo važno nalogo.

Pismo iz Sarajeva

Namen, da napišem nekaj vrstic za bralce Pomurskega vestnika, je v meni že dalj časa živ, zato sem se danes trdno odločil, da bom ta namen uresničil. Čutim namreč dolžnost, da vam napišem nekaj o življenju Slovencev, ki smo v Sarajevu, vsi z istim namenom, da se v času služenja kadrovskega roka naučimo vsega, kar mora znati dober državljani za obrambo in neodvisnost svoje socialistične domovine.

Prav sedaj, ko je vso okolico pokrila snežna odeja, smo se vsi spomnili ožje domovine, lepe Slovenije in priznati moram, da smo si vsaj za trenutek želeli domov, da bi natakili smuči in se nekajkrat spuстили po domačem hribu. Toda te želje so bile odveč, kajti tudi v JLA so nam dali vse možnosti za gojitev tega lepega športa.

Dnevi hitro minevajo, kajti življenje je pestro; po končanih vajah vsakdo najde zabavo: šah, namizni tenis, biljard itd. Mi Slovenci pa se najraje vrtimo okrog kurirja, ki nam postreže s slovenskimi časopisi. Se nekaj veste tudi vam moram povedati. Med časopisi je tudi Pomurski vestnik. Gotovo ne verjamete, kako težko ga pričakujemo vsak teden in s kakšnim veseljem prebiramo novice. Zato pa starši, prijatelji in znanci, naročite Pomurski vestnik svojim, ki služijo vojni rok.

Za danes moram končati, kajti troben-tač nas že kliče. Zopet bodo odmevali naša koraki ob koračnici »Hej brigade«, sprem-ljali na nas bodo z znanjem in izkušnjami prekaljeni oficirji in podoficirji slavne JLA.

Ob koncu pozdravljam vse bralce in ljubitelje našega lista!

Anton Turšič, Sarajevo

POŽAR V STOGOVCIH

Pred nekaj dnevi je v večernih urah izbruhnil požar v gospodarskem posloju Jožeta Omahna v Stogovcih. Uničil je vse ostrešje. Škoda znaša 200.000 din in jo bo pogorelec le delno kril z zavarovalnino. Vzrok požara še ni pojasnjen.

O delu in uspehih

Pred kratkim so imeli člani TVD Partizan Cankova redni letni občni zbor. Občnega zbora so se člani udeležili polnoštevno. Načelnik društva tov. Orešnik je v kratkih obrisih pojasnil nekatere nedostatke pri lanskoletnem delu.

TVD Partizan Cankova spada med najboljša društva, a je kljub mnogim pomanjkljivostim zabeležil dokaj lepe uspehe: telovadci so se v lepem številu udeležili spomladanskega in jesenskega crossa, prav tako tudi okrajnega crossa v M. Soboti. Društvo je sodelovalo v povorki in proslavi 1. maja, v Titovi štafeti, na proslavi 10-letnice osvoboditve, v Rogaševcih pa je na pobudo tamkajšnje mladine priredilo telovadni nastop. Udeležili so se pokrajinskega zleta v Celju in v Kopru, prav tako okrajnega nastopa ter tekmovanja v Mur-ski Soboti, na katerem so dosegli nekaj prvih in drugih mest ter za to prejeli priznanje. Za 10-letnico osvoboditve je priredilo društvo velik telovadni nastop. Lep uspeh smo dosegli na okr. odbojkarskem tekmovanju, v tekmovanju za pokal Ljudske pravice pa smo po veliki konkurenci dosegli četrto mesto v Sloveniji. V čast Dneva republike smo priredili slavnostno akademijo.

Našeti uspehi naj služijo v pobudo ti-sti mladini, ki je e izven našega društva, predvsem mladini severnega predela naše poledavske komun.

Cankovski Partizan šte 150 članov, ki še dokaj pridno telovadijo. Društveni pro-

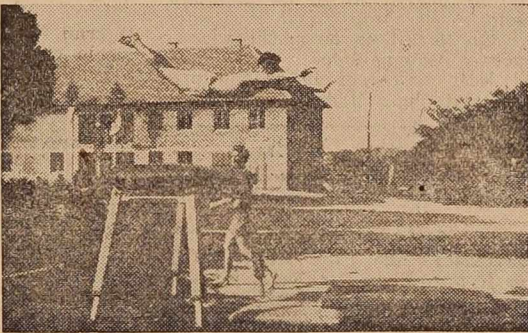
cankovskega Partizana

blem prejšnjih let je bil, kje najti prostor za telovadbo v zimskem času. Danes tega problema ni, saj imamo že dograjeno dokaj lepo dvorano.

Letos bomo organizirali smučarski tečaj, ki ga bo vodil tov. dr. Igor Marinček, tedenski tečaj orodne telovadbe, telovadno akademijo v mesecu marcu, meddruštveno tekmovanje v raznih športnih panogah in meddruštvenih nastopih, bila pa je še cela vrsta drugih predlogov, ki jih bo obravnaval novoizvoljeni odbor na prvi seji.

Jože Sakovič

Poglejte ga, cankovskega telovadca, kako se uri na letnem telovadišču!

Planinsko društvo v Ljutomeru šteje okrog 120 članov, ki pa so večinoma vsi zelo aktivni, saj so lani večkrat obiskali Triglav, Julijske Alpe in Kamniške planine ter bližnje hribe in izletniške točke. Najbolj prizadevni sta bili skupini Maksa Meška iz Lahonce in skupina Vide Ivanjšičeve iz Ljutomera. Na zboru so izrekli posebno priznanje domači pihalni godbi, ki je lani priredila koncert na vrhu Triglava. Pohvaliti pa je treba tudi učence Glasb. šole in posamezne člane del. kolektiva »Konfektije«, ki so se lani v velikem številu povzpeli na očaka naših gor.

„Turistično - planinski dom“ pri Jeruzalemu?

Pred devetimi dnevi — 31. januarja — so se v dvoranci ljutomerskega kegljišča zbrali prleški planinci na svojem letnem občnem zboru. Udeležba je bila zelo dobra, saj so prišli na zbor celo člani iz oddaljenih Lahonce in Radgone. Med gosti smo videli tudi predsednika občine tovariša Rada Pušenjaka in vodilne funkcionarje Planinske zveze Slovenije.

O delovanju društva je poročal tov. A. Loparnik. Tudi razprava je bila zelo živahna, iz nje pa smo lahko izluščili ne-

kaj važnih sklepov. Letos se bodo zavzemali za to, da bodo povečali število članov. V svoje vrste bodo privabili predvsem mladino in pionirje. Tudi lepote pokrajine in njenih goric hočejo pokazati domačin in tujim turistom, zato so sklenili, da bodo že letos spomladi odprli turistično-planinski dom pri Jeruzalemu, tej najvišji in najlepši točki ožje Prlekije. Svojo naklonjenost pri uresničevanju je zamislil jim je obljubil tudi tov. Pušenjak. Ljutomerski planinci pa pogršejo tudi svoj prostor, v katerem bi se sestajali in vzgajali.

slovenskega knjižnega jezika na prekmursko narečje, je naslednji: »Sakta je takša verska skupnost, katere člani so se zavolo svoje blo-deče verske miselnosti ločili od cerkve.« Naj navedem nekaj uporabljanih germanizmov v frazi in besedi: cerkev je grüntana, na man-tre šou, na dva tala, je dao vó, vklipostavo, dónok, goristano, vca-gam, kloušter, nazaipostavo, cedela, cajfno, vseglh, prighiba, goriponica, preštajmajo, gmajna, pelda... In nekaj besed madžarskega porekla: zrendelivao, varaš, tanačno, bolvan, vsefele, aldívao, mentívao... Celo hrvatska beseda istovreje je zašla v tekst. /Razen tega je še nekaj besedi, ki jih, žal, ne morem po-jasniti: vorcan, oročino in marhčet.

Precej nas začudi tudi to, da spis zamlčuje vse središčne predstavnike slovenske reformacije v 16. stoletju, omenja pa vse glavne evropske reformatorje. Zato navaja tudi Štefana Küzmica kot edinega protestantskega slovenitelja biblije, oziroma novega testamenta, Dalma-tina pa zamlči. Prekmurski prote-stantski pisci so poznali nekaj osrednjih slovenskih protestantskih tiskov, ker so le-ti krožili tudi po Prekmurju.

V imenu slovenske jezikovne kulture bi kazalo prej ali slej nehati z jezikovnim čudaštvom v prekmurskih protestantskih verskih organizacijah. Zlasti od sedanega mladega prekmurskega evangeli-čanskega duhovniškega naraščaja odločno pričakuemo, da bo razumel in sprejel kulturni imperativ sodobnosti in se vključil v knjižno-slovenski jezikovni okvir.

Nova prosvetna revija „Sodobna pota“

Predsedstvo Sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije bo začelo izdati osrednje glasilo Zveze — prosvetno revijo »Sodobna pota«, ki bo letos izšla v 10 številkah, začeniši z letošnjim marcem. Posamezni izvod revije bo stal 40 dinarjev, celoletna naročnina bo 350.—, polletna pa 175.— dinarjev.

Prosvetna revija »Socialistična misel« in štirinajstodnevnik »Ljudska prosveta« sta prenehali izhajati in bodo njuni naročniki odslej prejemale glasilo Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije — prosvetno revijo »Sodobna pota«. Naročnikom »Socialistične misli« in »Ljudske prosvete«, ki so že nakazali celotno ali delno naročnino za leto 1956, se bo to upoštevalo pri naročnini za revijo »Sodobna pota«.

Potreba po osrednjem glasilu Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije se je zlasti pokazala na jeseniškem kongresu prosvetnih društev, ko je z združitvijo obeh zvez — Zveze Svobod in Ljudske prosvete, enotna prosvetna organizacija na Slovenskem dosegla skoraj sto tisoč članov in ko Svobode, pa tudi druga prosvetna društva postajajo čedalje pomembnejši čit-nitelj v prosvetnem življenju naših delovnih ljudi. Revija »Sodobna pota« bo torej Zvezi Svobod in prosvetnih društev v pomoč pri povezovanju sto in sto prosvetnih društev na Slovenskem, pri uresničevanju in poglobljanju splošnih smernic izrednega kongresa prosvetnih društev na Jesenicah, skratka pri idejno-političnem, prosvetnem, organizacijskem in strokovnem usmerjanju celotne dejavnosti prosvetnih društev, hkrati pa bo tudi ogledalo te široke dejavnosti. Taka zasnova revije »Sodobna pota« ustreza tudi želji, da bi bil stik med Zvezo in prosvetnimi društvi kar najbolj sodoben in gibek, in težnji, da bi se prosvetna dru-

štva vse bolj samostojno razvijala v skladu z našim družbenim razvojem.

Uredništvo si bo prizadevalo, da bo revija »Sodobna pota« urejana in pisana tako, da bo razumljiva in privlačna širokemu krogu članov prosvetnih društev, da bo odgovarjala zlasti na tista vprašanja, s katerimi se društva vsak dan ukvarjajo in da bo nudila tisto gradivo, ki ga le-ta najbolj potrebujejo pri svojih izobraževalnih, vzgojnih in kulturno-umetniških prizadevanjih. Vsak zaveden član prosvetnega društva naj bi postal naročnik te revije in si prizadeval, da jo bodo prebrali tudi njegovi tovariši. Revija »Sodobna pota« bo do potrebovali prizadevni prosvetni delavci — člani upravnih odborov prosvetnih društev, predavatelji, organizatorji izobraževanja, režiserji amaterskih gledališč, knjižničarji, pevovodje, godbeniki, lutkarji in drugi. Revija bo dobrodošla vsakemu prosvetnemu društvu, šoli, družbeni organizaciji ali javni ustanovi, ki se ukvarja s pošolskim izobraževanjem delovnih ljudi, in sodi v naše družine, v domove, knjižnice, čitalnice in druge prostore, kjer se zbiraio ljudje.

Prosvetna revija »Sodobna pota« bo prinašala med drugim: članke, krajše razprave in razmišljanja o idejno-političnih, organizacijskih in drugih vprašanjih, ki zadevajo prosvetna društva, reportaže in podobne prispevke o družabnem in kulturnem življenju krajev, prosvetnih društev in njihovih skupin, poljudno in bogato ilustri-rano izobraževalno gradivo iz znanosti in izkušnje ter razmišljanja o načinih izobraževanja, razgovore z izkušnjimi prosvetnimi delavci, sestavke o najbolj prizadevnih društvenih delavcih, ankete o posameznih aktualnih vprašanjih, napotke za

ureditev kulturnih domov, knjižnic, čitalnic in drugih društvenih prostorov, ocene dobrih uprizoritev dramskih del na amaterskih odrih z opombami, ki bodo kot izkušnje služile tudi drugim igalskim družinam, strokovno tehnične nasvete za ureditev odrov, opremljene s scenskimi in drugimi osnutki in posnetki, ponatise dobrih gledaliških del, zborovskih pesmi in skladb, ocene koncertov in nastopov glasbenih skupin, razmišljanja o aktualnih vprašanjih glasbe in razvedrila, nasvete glede programov, ocene novih knjig, sestavke o knjižničarstvu, o filmu, o upodabljanju umetnosti, krajša poročila o dejavnosti prosvetnih društev, o delavskih gibanjih v svetu in drugo. V reviji ne bo manjkalo leposlovnega branja, glos, zanimivih potopisov, fotografij iz društev, umetniških slik, risb, karikatur, kar vse bo prispevalo k njeni pestrosti.

Revija »Sodobna pota« si želi pridobiti sodelavce med vsemi tistimi člani in voditelji društev in drugimi delavci na področju prosvete, ki čutijo, da bi imeli kaj povedati o svojem delu in izkušnjah. Zaželeni so krajši sestavki o vseh pomembnejših društvenih problemih in dogodkih, ki bodo, napisani bodisi v obliki članka, razmišljanja, reportaže ali dopisa, toliko bolj dobrodošli, kolikor bolj bodo tehtni in ustrezni namenu revije. Okvirne vzorce za pisanje bodo tovariši in tovarišice, ki žele sodelovati, našli že v prvih številkah revije. Prispevke za objavo pošiljajte na naslov uredništva: Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 7/L, prvo nadstropje, telefon 50—880.

Prosvetno revijo »Sodobna pota« lahko naročite pisмено na uravi: Ljubljana, Miklošičeva c. 7/L, telefonično na štev. 30—80 ali pri vašem pismonoši, ki vam jo bo dostavljal na dom in pobiral naročnino.

Ljudje obsojajo taka početja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Takšno škodljivo delovanje so obsodili tudi državljani na zboru volivcev v Kupšinih. Zahtevali so, naj se ta vera prepove, ker škoduje današnjemu družbenemu razvoju, splošnim humanim in zdravstvenim načelom. Na zboru volivcev so ugotovili, da je učenje te sekte povzročilo več nesrečnih primerov. Nekateri člani sekte so končali celo v umobolnici. Državljanji so na tem javnem zborovanju opozorili tudi na primer žene Kolomana Soš iz Kupšinec, ki je imela zelo težak porod. Babica Alojzija Lajšček ga je opozorila, da mora takoj poiskati po zdravniško pomoč. Namesto tega pa je klečal in prosil boga, naj bi ženo rešil poroda. Pri obisku v porodnišnici ji je Koloman Soš dejal, da je storila največji greh v tej veri. V Kupšinih in v bližnji okolici so bili zaradi takih in podobnih primerov primitivne, nazadnjaške in za današnje čase nemogočega ravnanja pripadnikov te sekte ogorčeni. Na zboru volivcev so zahtevali, naj oblast prepove delovanje te sekte, ker bodo v nasprotnem primeru s pripadniki sami obračunali. Po tem zboru volivcev je Helena Kuminova na splošno prepričevanje moža in drugih ljudi opustila obiskovanje teh verskih obredov in začela zopet živeti normalno življenje. Začela se je zanimati za gospodinjstvo, za otroke in za potrebe svoje družine. Pripadniki te cerkve trdijo, da so samo oni dobri in popolni ljudje, medtem ko so vsi ostali grešniki. Glavni pobudniki in organizatorji te sekte so Josip Novak iz Veščice, njegov zet Ulen Ludvik, Hajdinjak Stefan v Gornjih Slavečih in Duh Adam v Zelnjavah. To so bile glavne ugotovitve v članku, o katerih je novinar Marjan Kos pisal na podlagi zapisnika z zboru volivcev v Kupšinih, na podlagi izjav posameznih državljanov in na podlagi ugotovitev raznih množičnih organizacij na terenu, kot Socialistične zveze, Društva prijateljev

POTOVANJE V BUDIMPESTO
prireja »Turist-Biro« Ljubljana za 29. april, ko bo tam mednarodna nogometna tekma

MADŽARSKA : JUGOSLAVIJA
Potovanje s posebnim vlakom. Cena 5.600 din. Prijavite se čim prej: v M. Soboti pri Gustavu Luttharu na OLO, v Lendavi pri tov. ing. Kolomanu Cigitu (Nafta) in drugih naših zastopnikih. Vsi potrebni dokumenti morajo biti predloženi najpozneje do 29. februarja 1956.

Preberite!

Posredovalna pisarna za promet z nepremičninami in premičninami Ljubljana, zastopnik za Pomurje Stefan Kuhar, Puconci 15. obvešča, da daje informacije zastran kupčij v ponedeljek, četrtek in soboto tudi v M. Soboti. Titova 11. v prodajalni sreč Drž. loterije.

Prodaje:

Hiše v M. Soboti in v Zagrebu, v bivši občini Puconci — tri, v bivši občini Prosenjakovi — ena, v bivši občini Martjanci — ena, 2 kat. orala mladega gozda v bivši občini Mačkoveci in 19 borovih plojev — eno motorno kolo DKW 350 cm³ (NZ) — večja posestva pri Ljutomeru in pri Mariboru, itd., traktorji.

Nakupi:

Stavbna parcela, zemljišče v M. Soboti, hiša v ali pri Mariboru, stabilni motor Diesel 10 PS, malo posestvo pri Mariboru, gostilniško posestvo blizu M. Sobote, traktorji, mlatilnice, kosilnice itd.

Informacije brezplačne!

mladine, organizacij Rdečega križa, poročil šolskih vodstev in na podlagi raznih drugih verodostojnih dokumentov. Članek je bil napisan v resnem tonu in v želji, da tudi pripadniki Kristusove cerkve uvidijo, da je tudi njim potrebna moderna medicinska znanost. Novinar je v članku obsodil le mističizem te sekte kot družbeno škodljiv pojav, ki ni v skladu z našo družbeno stvarnostjo.

Kljub temu so se voditelji Kristusove duhovne cerkve obrnili na sodišče in novinarja obtožili kazenskega kazenskega dejanja obrekovanja po čl. 169/2 KZ. V obtožnici so navajali posamezne izvečke iz članka, iz katerih ni bila v celoti razvidna piščeva želja, da bi opozoril na nekatere nepravilnosti in prispeval k njihovi odstranitvi. V obtožnici so trdili, da so bile vse navedbe v članku izmišljene, lažne in naperjene zoper njihovo vero in zahtevali, naj sodišče pisca članka kaznuje.

Razprava pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani je pokazala prav nasprotno in ugotovila upravičene družbene kritike teh pojavov. S številnimi dokumenti, izjavami prič ter z drugim dokaznim gradivom je novinar dokazal resničnost navedb v svojem članku. Zaradi tega je Okrožno sodišče v Ljubljani novinarja »Slovenskega Poročevalca« oprostil vsake krivde po vseh točkah obtožnice, zasebnemu tožilecu Kristusovi duhovni cerkvi pa naložilo plačilo vseh stroškov sodnega postopka. V obrazložitvi je sodišče poudarilo, da je novinar s stališča družbene kritike grajal nekatere pojave iz življenja te sekte. To ni bila samo njegova pravica, temveč tudi njegova dolžnost kot profesionalnega novinarja, da javnost opozori na nekatere nepravilnosti in pomanjkljivosti delovanja te sekte.

SOBOŠKA KRONIKA

Poroke, rojstva in smrti od 30. januarja do 5. febr. 1956.

Poročili so se: Avgustin Seruga, šofer iz Bakovec in Marija Mes iz Kroga; Franc Novak, uslužbenec iz Strigove in Irma Križan, šivilja iz Kroga; Janez Križan, sodarski pomočnik iz Kroga in Apolonija Kumin, šivilja iz Satahovec; Stefan Kavaš, zidar-ski pom. iz Bratonec in Ana Magdič iz Bakovec; Jožef Zrinski, trgovski pomočnik in Eva-Lisoleta Kobilžek, namesničnica, oba iz M. Sobote; Franc Benčak, mizarski pomočnik iz Bakovec in Jožefa Meolic iz Kroga; Alojz Bertalančič, zidarski delavec iz Bakovec in Terezija Zankoš iz Kroga; Franc Gerencar, matičar iz Bodonec in Helena Horvat iz Lemerja; Ladislav Horvat, bančni uslužbenec in Jožefa Stangl, bančna uslužbenka, oba iz Slovenjgradca.

Rodile so: Ana Kalamar iz M. Sobote, dečka; Stefaniya Jerič, gospodinja iz Melince, dečka; Marija Krčmar, gospodinja iz M. Sobote, deklico; Marija Krathaker iz Beltince, dečka; Zlatica Zrinski iz Gorice, deklico; Marija Tavrlijan iz Podabja, okraj Čakovec, dečka; Franciška Kosi iz Vogričevce, dečka; Irma Gumilar, delavka iz Mlajtinec, deklico; Julijana Katič iz Rakičana, dečka; Zlatka Pauker, delavka iz M. Sobote, deklico; Helena Kref, gospodinja iz M. Sobote, deklico; Marija Gubič, delavka iz Trdkove, dečka; Terezija Jagodič, delavka iz Kroga, deklico; Ana Horvat, gospodinja iz Gančan, deklico. Vsi otroci so se rodili v soboški bolnišnici. Jožefa Borovič iz Kroga je rodila doma deklico.

Umrli sta: Marta Botjak, stara 6 dni, iz M. Sobote in Ana Kološa, stara 81 let, upokojenka iz M. Sobote.

RAZGRAJACEM JE TREBA DOBRO STOPITI NA PRSTE

V zadnjem času je pri nas vedno bolj pogosto kaljenje nočnega mira. Potnik, ki pride na Stavešinski vrh, ni nikoli varen pred nepridipravi, saj z njim tudi fizično obračunajo. Človek sliši v nočnih urah glasne vzklike, med njimi: »Franeček, ubij ga, če ne s prvim, pa z drugim šusom« (strelom). Za taka dejanja se bodo morali zagovarjati pred sodnikom za prekrške Franc Kraner, Jakob Kraner, Anton Zorko in Silvo Križan. Franc Kraner je tudi imel orožje brez predpisane dovoljenja. Vsačani pričakujejo, da bodo razgrajaci najstrožje kaznovani in da bo v njihovem kraju že enkrat mir.

ZRTEV MAZASTVA — MATI DVEH OTROK

V nedeljo, 22. januarja t. l. je v soboški bolnišnici umrla 31 let stara delavka Pletilnice v Prosenjakovcih, Aranka Kočiš, doma iz Berkovec. Bila je poročena in je imela dve mali hčerki. Pričakovala je še tretjega otroka, ki si ga pa ni želela. Zatekla se je k 45-letnemu Emilu Palfiju v Cikečki vasi, ki je znan mazač in je bil svojčas zaradi tega že obsojen z zaporom enega leta in deset mesecev, kar ga pa očitno ni spametovalo. V primeru Kočiševe je prišlo do zastrupljenja, kateremu je sledila smrt.

Palfi sedaj v sodnih zaporih čaka na sodbo, ki bo pravična in stroga. Opisani primer pa naj bo ponovno resen opomin, da so taki primeri za življenje vedno smrtno nevarni.

SAMOMOR MLADEGA FANTA

Vinka Vogrinca, komaj 20 let starega dimnikarskega pomočnika, doma iz Rihtarovec, so našli 20. januarja t. l. zjutraj obešenega v hlevu posestnice T. J. v Rihtarovcih. Vzrok tega nepremišljenega dejanja je verjetno nesrečna ljubezen.

USTRELITI SE JE HOTEL

Vprico svoje matere, sestre in svojega dekleta si je pogнал kroglo iz pištole v srce 20-letni Valentin Ploj iz Zbiževce. Zelo težko ranjenega so takoj pripeljali v bolnišnico.

SLAMA JE ZGORELA

Posestniku Ludviku Tičarju na Suhem vrhu je 21. januarja t. l. zgorela kopica slame, katere je bilo okrog 4000 kg v vrednosti 16.000 din. Sreča, da se ogenj ni razširil na bližnja poslopja. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

NA MOSTU

»Janez, jaz pa nekaj imam!« Glej!« in mu pokaže tisočaka. Janez ga vrti med prsti, pa mu naenkrat zdrsne iz rok in pade v vodo. Janez hoče skočiti za njim, da bi ga ujel, pa ga Joško zadrži: »Kar pusti, saj imam doma še enega!«

OTROSKA MASKERADA

V M. SOBOTI

V nedeljo, 12. februarja ob 14. uri popoldne bo priredilo Društvo prijateljev mladine v soboškem Domu »Partizana« veliko maskerado za otroke, ki še ne hodijo v šolo.

Ob 16. uri pa bo maskerada za učenje osnovne šole. Naši malčki si že skrbno pripravljajo lepe in dostojne maske.

POZOR! — POZOR!

12. II. 1956 v Lončarovcih Borovo gostovanje Vabljeni

Živinozdravnik PLANTARIČ IGO se je preselil iz Cankove v Mursko Soboto, Krekova ul. 11.

OBVESTILO

Obveščamo prebivalce okraja M. Sobota, da se je Postaja LM M. Sobota preselila iz dosedanjih prostorov v nove prostore grajskega poslopja (grad). Istočasno obveščamo, da se je del TNZ — t.j. prijavno-odjavni urad, urad za izdajanje osebnih izkaznic in urad za matične in društvene zadeve — prav tako preselil v grajske prostore.

Iz pisarne TNZ, OLO M. Sobota

Podjetje »Panonija«, Industrija kovinske galanterije, M. Sobota sprejme takoj v službo

PISARNISKO MOČ

mlajšo in večšo strojepisja. Zglasiti se je osebno v upravi podjetja

Okrajna gasilska zveza Murska Sobota

obvešča:

IZPITI ZA IZPRASANE GASILCE: Vabimo PGD, da javijo Okrajni gasilski zvezi dan izpitov, da lahko nanje pošljemo svojega zastopnika. Prijave je poslati vsaj pet dni pred izpiti.

IV. PODČASTNIŠKI TEČAJ. — Obveščamo društva in kandidate, da se bo IV. podčastniški tečaj pričel v ponedeljek, 20. t. m. ob 8. uri zjutraj. Društva pozivamo, naj svoje kandidate takoj prijavijo. Prijave so tako številne, da jih moramo celo zavračati. OZG Celje je namreč prijavila okrog 20 kandidatov, ki jih bomo sprejeli le tedaj, če ne bo dovolj kandidatov iz našega okraja.

PORAVNAVA DOLGOV: Pozivamo PGD, da čimprej poravnajo svoje dolgeve na OZG, ker bomo sicer vsem prizadetim zadržali planirana sredstva za leto 1956.

TEČAJ ZA GASILSKE ČASTNIKE: Gasilska šola Medvode razpisuje tečaj za polaganje izpitov za gasilske častnike od 3. do vključno 28. aprila 1956. Pravico prijave za tečaj in izpit imajo gasilski podčastniki in podčastnice, ki so na operativnih funkcijah vodnikov ali višjih čez dve leti. Prijave je poslati tukajšnji zvezi najpozneje do 25. februarja.

CISCENJE SNEGA IN POLEDICE: Opozorjamo PGD, da redno čistijo nanovo zapadli sneg in poledico pred orodišči in gasilskimi domovi. Kjer bomo našli, da ni prostega dostopa do orodišča in doma, bomo za to odgovorno osebo klicali na odgovornost.

OBCNI ZBORI Ob GZ. — V prihodnjih dneh bodo upravni odbori Ob GZ sklicali svoje občne zbornice. Delegate obveščamo, da bodo občni zbori po naslednjem razporedu: Ob GZ Ljutomer, 12. t. m. ob 8. uri. — Ob GZ Gor. Radgona, 15. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ Salovci, 16. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ M. Sobota, 20. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ Beltinci, 22. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ Grad, 25. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ Martjanci, 26. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ Videm ob Ščavnici, 28. t. m. ob 9. uri. — Ob GZ Cankova, 3. marca ob 9. uri. — Ob GZ Lendava, 4. marca ob 9. uri. — Upravne odbore občinskih zvez vabimo, naj temeljito pripravijo poročila, ki naj vsebujejo predvsem problematiko njihovega območja.

Iz pisarne OZG

Po ugodnih cenah nudimo

KORUZO

v zrnu in klipu, koruzne izdelke, kurjo picho in redilna krmila vseh vrst. Kupujemo kakovosten fižol vseh vrst.

»ZITO« — Ljubljana

Redni letni

OBCNI ZBOR

Mestnega odbora Zveze borcev M. Sobota

bo v sredo, 15. februarja 1956 ob 18. uri v dvorani hotela »Zvezda« v M. Soboti.

Udeležba je za člane obvezna.

Zadružno podjetje

»Vinarska zadruga« v Ptujju potrebuje za tri mesece okrog 20 SEZONSKIH DELAVCEV

za rigolanje vinogradov, gozdna in druga dela. — Za delovne pogoje lahko natančneje izveste na Uradu za delo v M. Soboti.

Kmetijska zadruga z. o. j. Berkovci proda

TRAKTOR

»Farmel« v dobrem stanju in popolnoma nov

ELEKTROMOTOR 20 KW.

Pri nakupu imajo prednost državna in zadružna podjetja. Interesenti naj se obračajo na upravo Kmetijske zadruge z. o. j. Berkovci, p. Videm ob Ščavnici.

Tedenski koledar

Nedelja, 13. februarja — Katarina Ponedeljek, 14. februarja — Valentin Torek, 15. februarja — Jordan Sreda, 16. februarja — Danilo Četrtek, 17. februarja — Silvin Petek, 18. februarja — Dragoslava Sobota, 19. februarja — Konrad

Gibanje sonca: 21. februarja vzide ob 6,15 in zaide ob 17,56 uri. Dolžina dneva. 10 ur in 40 minut.

Lunine spremembe: 14. februarja ob 20,40 uri zadnji krajec.

SPOMINSKI DNEVI

9. februarja 1944. leta so enote XIV. divizije napadle rudnika Raštjan in Senovo pri Rajhenburgu ter uničile rudniške naprave.

15. februarja 1573. leta so pobesneli fevdalci in cerkvena gospoda v Zagrebu nečloveško mučili Matijo Gubca. Posadili so ga na razbeljeni prestol.

18. februarja 1950. leta je umrl Prežihov Voranc — Lovro Kuhar, veliki jugoslovanski pisatelj. Rojen je bil 10. avgusta 1893.

KINO

BELTINCI — 11. in 12. februarja avstrijski film »Irena v zadregi«.

LENDAVA — 10. do 12. februarja francoski film »Ohole« — 14. in 15. februarja ameriški film »Zaigranje in zapojmo«.

MURSKA SOBOTA — 10. do 12. februarja francoski barvni film »Alarm na jugu« — 14. do 16. februarja jugoslovanski film »Burma« — kakršno vidijo prijatelji.

GRAD — 12. februarja ameriški film »Njeno življenje«.

VELIKA POLANA — 12. februarja angleški film »Pekel je razprodan«.

RADENCI — 11. in 12. februarja ameriški film »Možje« — 16. februarja ameriški film »Pot v Cariboo«.

RADGONA — 10. do 12. februarja ameriški barvni film »Alice v čudežni deželi«, izven mladinski. 11. in 12. februarja angleški film »Mlada zaljubljenca«. 15. februarja slovenski film »Tri zgodbe«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU — 11. in 12. februarja ameriški film »Trojante in bobne« — 15. in 16. februarja francoski film »Umore«.

CEPINCI — 12. februarja angleški film »Begunec« — 19. februarja ameriški film »Rapsodija otožnosti«.

MALI OGLASI

ENOSTANOVANJSKO HISO (stirisobno) s trgovskim lokalom prodam. — Naslov v upravi lista.

POSESTVO s premičninami in nepremičninami prodam. — Naslov v upravi lista.

POSESTVO (9 ha zemlje, lokali za gostilno in mesarijo, vse v odličnem stanju) prodam. — Medved, Korena pri Mariboru.

2.000 LITROV DOBREGA SADIJEVCA prodam. — Babinci 10, Ljutomer.

PREKLIC — Podpisana Alojzija Bagari preključem, kar sem govorila neresničnega o tov. Anuški Cejan, Ljubljana, Šiška — novi bloki IV - 5 - 2

POSESTVO (1 ha) z gospodarskim poslopjem, stiskalnico, sadonosnikom, njivo, električno napeljavo — 10 minut od avtobusne postaje, Stajngrova 31, p. Benedikt v Slov. goricah prodam — Informacije se dobijo pri Francu Žižku, Trije Kralji v Slov. goricah.

Pomurski vestnik — Izdaja Casopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: M. Sobota, Trubarjev drevored 3/II. — Telefon 1-38 Uprava in oglasni oddelci: Murska Sobota, Kocljeva ulica 7 — Tel. 53 — Naročnina: četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Tekoči račun pri Narodni banki 641-T-608 v M. Soboti — Tisk Pomurske tiskarne v Murski Soboti

v drevesnih vrhovih in nas od tam zasipali s krogliami in granatami.

Bil je to moj prvi, nič kaj prijeten ognjeni krst v Vietnamu. Kot šofer v ozadju pozneje nisem več doživljal takih neposrednih spopadov. Sicer je šoferjem, predvsem onim v operativnih enotah, kaj huda predla. Oni

Pregled legionarskih enot v Vietnamu

so bili tarča vseh nenadejanih napadov, zategadelj se med legionarji za šoferski poklic nihče več ni ogreval.

Ob neki drugi priliki me je presunil postopek francoskih kolonialnih čet. V eni izmed vasi v okolici Nha Tranga so naše patrulje našle dve prevrnjeni motorni

vozili in pobita šoferja. Nekaj ur kasneje so naše čete vas obkolile in stanovalce nagnale iz skromnih hišic, pokritih z riževno slamo. Začelo se je bliskovito legitimiranje in izdajanje sumljivih. Naša poveljstva so imela namreč v nekaterih krajih svoje tajne vietnamske ova-duhe in na temelju njih izpovedi pripravljene spiske sovražno razporejenih ljudi. Ločili so kakih petdeset mož in žena. Le-ti so bili zapisani smrti. Tega grozotnega prizora nisem videl, kajti s kapetanom sva se hitro podala nazaj. Sicer sem pa zvedel, da jih niso takoj pokončali, temveč nekaj dni pozneje, ko je bila v drugo napadena francoska patrulja. Takrat so tudi zažgali vas, plamen pa je vnel tudi bližnji gozd... Vse to se me je močno dojmilo. Zdelo se mi je, da se s svojim jeepom vozim po deželi smrti in maščevanja. Vietnamci pa se niso ničesar plašili. Pogumno so se borili za svobodo. Nekoč sem opazoval njihov pogreb. Mrtveca so spremljali z belimi cvetovi v rokah in brez obokanih oči, brez solza. Ob grobu so se celo veselili, plesali svoje narodne plese, pili in dobro jedli. Budistični svečenik, ki stanuje kar na pokopališču, pa je prišel celo do lepih denarcev, ki so jih pogrebi puščali na grobu...

— Tak je naš običaj — mi je pripovedoval stari, bradati Vietnamec, s katerim sem se spoznal, ko sem opazoval pogrebni sprevod. — Naši ljudje se žalostijo in jokajo ob novorojenčku, zaradi trpljenja, ki ga čaka...

Nisem imel priložnosti preveriti njegovih besed. Spoznal sem pa kaj kmalu, da so bili njih delež pod kolonialno oblastjo resda samo trpljenje in beda in da so se zategadelj tako junaško borili za lepšo bodočnost.

Bil sem borec tujske legije

14

Življenjska zgodba prekmurskega sezonca Ivana Bakana

Ognjeni krst v Vietnamu

Vročega junijskega dne sem s svojim jeepom v večji avtomobilski koloni krenil iz Nha Tranga proti notranjosti vietnamske dežele. Pot nas je vodila skozi temen in malo prehodni gozd ali džunglo. Drevesne veje in ovijalke so visele nad našo potjo, da se je zdelo, kot da bi se naša kolona vijugala pod čudnim temnozelenim svodom. Kolona, v kateri so prevladovali kamioni z zaščitnimi mrežami proti granatam, se je iznenada ustavila ob podrtih drevesnih debelih, ki so nam zapirala pot... V naslednjih trenutkih se je po naših vozilih, predvsem onih na čelni strani, vsipala toča krogel. Odnekod so zaprasketale tudi granate.

Napad Hošiminhovcev — mi je preblisnilo um.

In nisem se zmotil. Naši so začeli odgovarjati z vsem razpoložljivim orožjem, ki so ga imeli pri roki. Razvila se je bitka s peklskim pokanjem, eksplozijami in kriki ranjencev. Hošiminhovcev sploh ni bilo videti nikjer. Sodeč po ravnanju čete domorodcev, ki je bila z nami in ki je usmerjala svoj obrambni ogenj nekam kvišku, med krošnje dreves, pa so bili vietnamski partizani skriti